

Dato 10-10-2021

Anders Brænder Thomsen

Helge Moustsen

1-22-78-4-20

Side 1

Hospitalsaktivitet og scenarier efteråret 2021

Sundhedsvæsenet, herunder de somatiske hospitaler, oplever et stort pres. Presset kan blandt andet tilskrives øget aktivitet på det akutte område, indlagte børn pga. RS-virus og udskudt aktivitet, både som følge af COVID-19 og sygeplejerskestrejke.

Samtidig oplever Psykiatrien et pres bl.a. afledt af, at de fælles somatiske og psykiatriske akutmodtagelser er pressede, indirekte effekter af RS-virus på patienter med tilknytning til psykiatrien og et stigende antal henvisninger samtidig med, at der er lægemangel og rekrutteringsvanskeligheder.

I dette notat præsenteres to scenarier for udviklingen i antal bookinger fra 1.oktober 2021 til 1. januar 2022. Aktivitet og kapacitet er udtrykt ved antallet af bookinger. Én booking kan ikke nødvendigvis omsættes til én patient, da der i nogle tilfælde kan være flere bookinger på samme patient.

Den overordnede konklusion er, at mængden af bookinger stiger og vil være større ved årets udgang end tilfældet er nu.

Hvordan påvirker presset sundhedsvæsenet

Hvor hurtigt patienter kan tilbydes en tid til udredning og efterfølgende behandling er i den nuværende situation påvirket af øget efterspørgsel og den tilgængelige kapacitet.

Den samlede efterspørgsel efter ydelser er øget bl.a. grundet de udsættelser af planlagt aktivitet som tidligere fandt sted grundet COVID-19 og sygeplejerskestrejken.

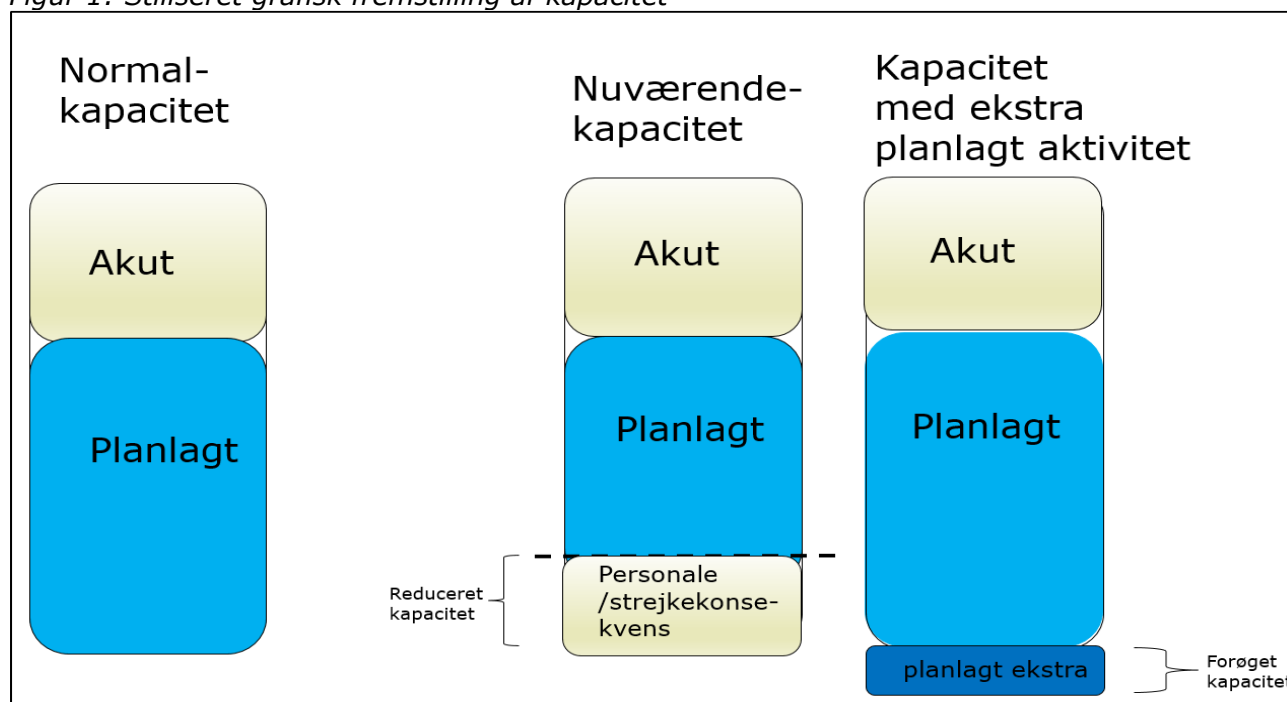
Samtidig bliver kapaciteten til afvikling af planlagte aktiviteter påvirket af forskellige forhold. Medarbejderressourcer betyder næsten alt for, hvor meget der kan foregå. Omfanget af tilgængelige medarbejderressourcer påvirkes grundlæggende af den aktuelle rekrutteringssituation, mulighed for fastholdelse og fleksibilitet.

Hospitalet oplever, at det er stadig vanskeligere at fastholde og rekruttere de ønskede medarbejdere. Samtidig påvirker det også kapaciteten, at sygeplejerskerne har ekstraordinær ferieafholdelse i løbet af efteråret. I en situation med presset kapacitet og personalemangel betyder det også noget, i hvilket omfang medarbejderne ønsker at indgå aftaler om merarbejde. Endelig påvirkes kapaciteten også af et stigende pres, som følge af flere akutte patienter. Akutte patienter skal behandles akut, og derfor kan der være situationer, hvor personale flyttes fra planlagte til akutte opgaver, hvorved den planlagte kapacitet reduceres.

Scenarierne

Hvis hospitalerne er på fuld kapacitet, er der for de fleste områder en ligevægtssituation, hvor de patienter, der henvises får behandling. Hvis hospitalerne har mulighed for at levere ekstra aktivitet, altså gå over normal fuld kapacitet, kan der afvikles yderligere aktiviteter, og mængden af ventende patienter reduceres. I figur 1 vises en stiliseret grafisk fremstilling af normal kapacitet, nuværende kapacitet og kapacitet i en situation, hvor der er planlagt kapacitet over fuldt normalt niveau.

Figur 1: Stiliseret grafisk fremstilling af kapacitet

Hospitalet er på nuværende tidspunkt ikke på fuld kapacitet, og det vil ikke være tilfældet i resten af 2021. Spørgsmålet er, hvor meget under fuld kapacitet hospitalerne er. Der er på den baggrund opstillet to scenarier for, hvordan kapaciteten vil blive påvirket i efteråret 2021.

Nedenfor beskrives de to scenarier, der på hver deres måde forsøger at forudsige, hvordan aktivitet og kapacitet vil blive påvirket under givne forudsætninger. Der er tale om beregnede tal, som er forbundet med væsentlig usikkerhed.

Scenarie 1 – Akut aktivitet som i dag og med RS-virus resten af 2021

Personale: Her forudsættes en personalsituation svarende til situationen 1. oktober 2021. Det betyder ingen mulighed for at købe sig til merarbejde, kombineret med ekstraordinær ferieafvikling hen over efteråret.

Akut aktivitet: Den akutte aktivitet starter på det nuværende høje niveau, men fortsætter med at stige hen over efteråret, som ved en vanlig efterår/vinter.

RS virus børn: Det forudsættes, at den store belastning for RS-virus på børneområdet fortsætter hen over vinteren.

Scenarie 2 – Akut aktivitet som i dag, RS-virus hele vinteren og en influenzasæson med et ekstra indtag på 5%

Svarende til scenarie 1 tillagt yderligere 5% forværende effekt som følge af influenza. Det bemærkes, at der i et normalt efterår og vinter opjusteres med akut kapacitet for at klare flere akutte patienter fx. som følge af flere indlagte med infektionssygdomme.

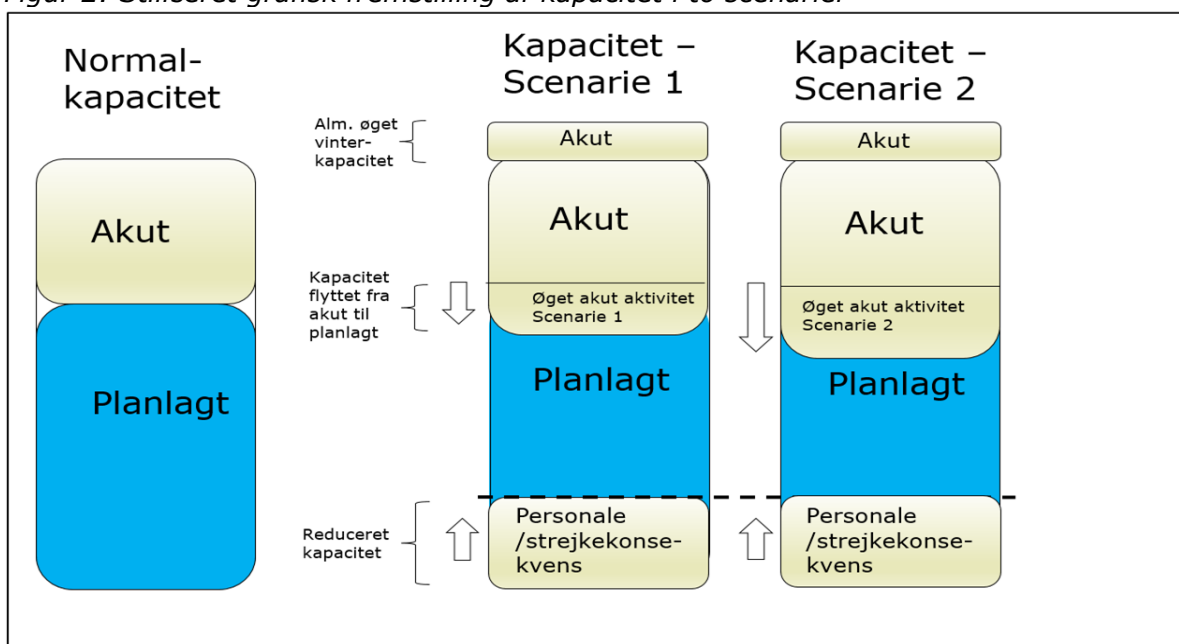
Personale: Her forudsættes en personalsituation svarende til situationen 1. oktober 2021. Det betyder ingen mulighed for at købe sig til merarbejde, kombineret med ekstraordinær ferieafvikling hen over efteråret.

Akut aktivitet: Den akutte aktivitet starter på det nuværende høje niveau, men fortsætter med at stige hen over efteråret, som ved en vanlig efterår/vinter. I scenarie 2 tillægges 5% til scenarie 1 som følge af influenza.

RS virus børn: Det forudsættes, at den store belastning for RS-virus på børneområdet fortsætter hen over vinteren.

I figur 2 præsenteres en grafisk stiliseret udgave af den nuværende kapacitet, samt de to ovenfor beskrevne scenarier inkl. "akut vinterøgning".

Figur 2: Stiliseret grafisk fremstilling af kapacitet i to scenarier

Status på udskudt aktivitet

Hospitalsudvalget fik på mødet den 4. oktober punkt 8 en status på den udskudte aktivitet: Status ved udgangen af august 2021 var, at hospitalerne har udskudt ca. 15.000 ambulante besøg og ca. 12.000 operationer. Der er tale om et skøn, som er behæftet med en betydelig usikkerhed. Det vurderes på denne baggrund, at antallet af udsatte operationer ved udgangen af september er steget til ca. 14.000.

Der udføres gennemsnitlig ca. 23.000 planlagte operationer og endoskopier pr. måned i et normalt år på Region Midtjyllands hospitaler.

Forventninger til aktivitet og udvikling:

Hospitalernes registrering af fremtidige aktivitet styres gennem bookinger i bookingsystemet. En booking svarer til en opgave, såsom ambulant besøg, kontrol, operation m.v. Den planlagte aktivitet består altså af flere forskellige typer af aktivitet. Da en patient kan være booket til flere ting er antallet af patienter, der er berørt lavere end de viste tal.

I nedenstående tabel ses den beregnede ændring i hvor mange patienter, der enten er booket til operation, besøg, m.v. eller skal indkaldes til kontrol i fremtiden. Ændringen i antallet af bookinger er fordelt på operationer og øvrig aktivitet.

Udviklingen i antallet af bookinger svarer til de ekstra opgaver, der er kommet til, som det ikke har været muligt at udføre i perioden eller aktivitet, der er aflyst.

Tabel 1: Beregninger over udvikling i antal bookinger for de somatiske hospitaler (fra 1. oktober-2021 til 1.januar-2022)

	Scenarie 1	Scenarie 2
Operationer og endoskopier	5.582	5.934
Øvrig aktivitet	10.294	12.422
Ialt	15.875	18.356

- antal af bookinger består af opgaver, der er booket på patienter i fremtiden og patienter der skal indkaldes til kontroller m.v.
- Data er afgrænset til kliniske afdelinger

Med de givne forudsætninger i scenarierne er det beregnet, at antallet af fremtidige bookinger vil stige. Dvs. antallet af patienter, der venter bliver alt andet lige større.

Med forudsætningerne i scenarie 1 er det beregnet, at antallet af bookinger på de somatiske hospitaler samlet vil stige med 15.875 opgaver fra 1. oktober 2021 til 1. januar 2022. Det er en stigning på 5.582 operationer og endoskopier, mens der er en stigning på 10.294 i øvrig aktivitet såsom kontrol og ambulante besøg.

Med forudsætningerne i scenarie 2 er det beregnet, at antallet af bookinger på de somatiske hospitaler samlet vil stige med 18.356 opgaver i de samme tre måneder. Det er stigning på 5.934 operationer og endoskopier, mens der er en stigning på 12.422 i øvrig aktivitet såsom kontrol og ambulante besøg.

Der udføres gennemsnitlig ca. 23.000 planlagte operationer og endoskopier pr. måned i et normalt år på Region Midtjyllands hospitaler. Stigningen i antal bookinger på operationer og endoskopier pr. måned (1/3 af stigningen i scenarie 1 og scenarie 2) svarer derfor til ca. 8% af den normale aktivitet. Det er ikke muligt at lave tilsvarende opgørelse for den øvrige aktivitet, da der i nogle tilfælde kan være flere bookinger på samme patient.

Sammenholder vi den udsatte aktivitet på 14.000 operationer pr. 1. oktober 2021, og udviklingen i de to scenarier ser hospitaler og patienter ind i en situation, hvor der kan forventes et efterslæb på ca. 19.000- 20.000 operationer ved årets udgang. Det svarer til næsten en måneds produktion.

I første kvartal af 2022 skal Hospitalsenhed Vest flytte til Gødstrup og må i den forbindelse aflyse eller omvisitere en del planlagt aktivitet. Det vil alt andet lige betyde, at den udsatte aktivitet (antal bookinger) vil stige i første kvartal.